

Į biblioteką ateinama ir išsikalbėti

Sostinėje, kituose didžiuosiuose Lietuvos miestuose gyvenimas verda. Rodos, ir mokyklų daug, ir darbą norint galima susirasti, tačiau regionuose padėtis kur kas sudėtingesnė. Čia žmogus gali pastijuti vienišas ir visų apleistas, nyksta mokyklos, medicinos punktai, vieninteliu švyturiu išlieka bibliotekos, į kurias gyventojai ne tik skaityti ateina, bet ir širdį išlieti. Apie tai kalbamės su Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriumi Algirdu VENCKUMI.

- Kitados vadovavote Rudilių Jono Laužiko pagrindinei mokyklai, tačiau ji virto į universalų daugiafunkcij centrą.

- Vaikai dabar važiuoja į Kupiškio arba Noriūnų mokyklas. O minėtame daugiafunkciame centre yra ikimokyklinukai. Taip pat ten yra biblioteka, renovuotas medicinos punktas, sporto salė, bendruomenės patalpos, tiesa, jos veikla kol kas nėra aktyvi. Centre organizuojamos ir stovyklų vaikams. Kai kūrėme šį centrą, įsivaizdavome, kad jis bus reikalingas visoms gyventojų grupėms.

- Sakote, kad bendruomenė nėra aktyvi, kodėl žmonės angūs?

- Čia jau apie emocinį foną reikia kalbėti, nes žmogus, kuris nesuduria galo su galu, kuriam rūpi viena - kaip susimokėti mokesčius ir pavalgyti, - tikrai neturi jokio entuziazmo kur nors eiti, dalyvauti ar imituoti linksmybių. Rudilių gyventojai važiuoja dirbti į Panevėžį, koope-ruojasi, kad kelionė būtų pigesnė. Tačiau ne visada apsimoka dirbti už menką atlygį, kai atskaičiuoji kelionės išlaidas. Todėl ir laukia žmonės pašalpų, nes kitos išeities nemato. Pati sistema tokia, kad gyventojus verčia eiti keliu, kuriuo jie nenori eiti.

- Daugiafunkciai centrai rodo, kad mūsų žmonės išsivaikšto, juk viską centralizuojame?

- Reikia pripažinti, kad tokia tendencija tikrai yra. Susimąstai, o kodėl vaikų prieš 15 metų buvo pakankamai ir klasės buvo lengvai komplektuojamos, o dabar ne? Nėra giminės, nėra šeimos, kuriose nebūtų artimųjų užsienyje.

Pavyzdžiui, daugiafunkciame centre Rudiliuose ikimokyklinukų yra apie 12, o netoli Noriūnuose - ne ką daugiau. Tačiau reikia turėti omenyje, kad gyvenvietės strategiškai neblogoje vietoje, netoli pagrindinis asfaltuotas kelias, geležinkelis. Kaip kaimo vietovei, tai neblogos sąlygos.

- Kur mokytojai, netekę darbo regiono pagrindinėje mokykloje, dėjosi?

- Keista ir net nuostabu, kad pagaliau jau visi turi darbus, tam prireikė laiko. Vieni mokytojai kitose mokyklose darbą susirado, kiti panašų pagal specialybę. Tiesa, mokytojai dirba keliose mokyklose, nes krūviai menki, svajoti apie tai, kad naujas mokytojas, atėjęs į mokyklą, gautų normalų krūvį, nereikia. Niekas net tokių iliuzijų nebeturi.

- Šiuo metu dirbate Kupiškio rajono savivaldybės vie-

šiosios bibliotekos direktoriumi. Bibliotekų funkcijos taip pat išsiplėtė, čia žmonės ne tik knygų ar spaudos ateina.

- Yra tradiciniai skaitytojai, kuriuos domina daugiausia arba vien tik knygos. Yra nuolatiniai skaitytojai, kuriems ateiti į biblioteką paskaityti jau tapo įprotis. Pastebiu, kad žmonės ateina ir tiesiog išsikalbėti apie gyvenimą. Ir bibliotekininkai skiria tam laiko, neatsisako žmonių išklausti, tai labai svarbu šioje visuomenėje. Žmogui išsikalbėjus palengvėja, bėdų našta lengvesnė atrodo. Juk žmonės dažnai lieka vieni. Žinoma, bibliotekose dažniausiai kalbama apie knygas, spaudą, statistiką. O kas įvertins, kiek vienišų, apleistų žmonių yra, kuriems reikia ryšio, bendravimo. Dabar juk ir kaimynų ne visada yra, dalis emigravę, gal su kai kuriais nesutariama. O kur kaimo žmogui daugiau eit pabendrauti, jei ne į biblioteką?

- Bet mūsų politikai kalba apie regionų gaivinimą. Jūsų nuomone, gali nutikti taip, kad universalūs centrus vėl reikės išskaidyti į mokyklas, kultūros centrus, poliklinikas?

- Ne. Bent jau Rudiliuose, kur 400 gyventojų, to nenutiks.

Kalbėjosi Regino MAŽEIKYTĖ